

Salonky

Čekání na Godota

POJĎTE S NÁMI NA HOKEJ

ROZPIS ZÁPASŮ

LEDEN 2020

DATUM	ČAS	DOMÁCÍ	HOSTÉ
3. 1. 2020	18:00	Mountfield HK	HC Kometa Brno
10. 1. 2020	18:00	Mountfield HK	BK Mladá Boleslav
12. 1. 2020	16:00	Mountfield HK	HC Energie Karlovy Vary
14. 1. 2020	18:00	Mountfield HK	Djurgården IF (CHL)
19. 1. 2020	16:00	Mountfield HK	PSG Berani Zlín
28. 1. 2020	18:00	Mountfield HK	Rytíři Kladno
2. 2. 2020	16:00	Mountfield HK	HC Dynamo Pardubice

Termíny zápasů se mohou změnit, aktuální rozpis naleznete na www.mountfieldhk.cz

@MountfieldHK
#MountfieldHK

OBSAH

Editorial

Stadion za zenitem

HYNEK ŠNAJDAR / šéfredaktor

Titulek Čekání na Godota na obálce lednového magazínu Salonky jsme ne zvolili jen tak pro ni za nic. Je to nejen název románu spisovatele Samuela Becketa o dvou tuláčích marně čekajících na jakéhosi Godota, který by měl změnit jejich život, ale zároveň také symbol čekání a mlhavé naděje. Tématem magazínu je totiž osud fotbalového stadionu v královéhradecké části Malšovic s pověstnými „lízátky“. Jeho stav je tristní a nehodný tak velkého města. Stále, jako na pověstného Godota, se již řadu let čeká na výstavbu zcela nového a moderního fotbalového stánku. A snad se jí brzy dočká. V Salonkách čtenáři najdou mimo téma rovněž rozhovor s kulturní legendou Ladislavem Zemanem, který jako ředitel vedl dlouhých pětadvacet let Klicperovo divadlo a zanechal v něm nesmazatelnou stopu. Před nedávnem oslavil sedmdesáté narozeniny. S malým zpožděním se i Salonky připojují k četným gratulantům. ■

RADIM OTTMAR / str. 4 ▶ 5

HISTORIE STADIONU

str. 8 ▶ 9

LADISLAV ZEMAN

str. 18 ▶ 21

VÁCLAV HAVEL V HRADCI

str. 16 ▶ 17

VERONIKA PEŠKOVÁ

str. 28 ▶ 30

Vydavatel: TN Média s.r.o., Branická 213/53, 147 00 Praha 4, IČO: 28847229, MK ČR E 23744, Sídlo redakce: areál letiště, Piletická 542, 503 41 Hradec Králové, www.salonkyhk.cz, Redakce: Hynek Šnajdar, tel.: 734 457 697, hynek@salonkyhk.cz, David Záruba, tel.: 777 466 138, david@salonkyhk.cz, Obchod, inzerce: Monika Klikarová, tel.: 733 353 695, monika@tn-media.cz, Grafika: Michal Kriegler, Distribuce: vybraná distribuční místa, Tisk: Euro-Agency s.r.o., Jilovská 1167/71a, 142 00 Praha 4 - Braník, Sazba: TN Média s.r.o., Číslo ISSN: ISSN 2694-7757, Četnost: měsíčník, Počet výtisků: 10 000, Regionální mutace: Královéhradecko, Titulní strana: Ondřej Littera.

INZERCE

Přejeme vám pohodové čtení
i v roce 2020!

Nový stadion? Motivace, která mě u fotbalu drží

DAVID ZÁRUBA, FOTO: ARCHIV FC HRADEC KRÁLOVÉ

Jednou ze stálíc kádrů FC Hradec Králové je brankář Radim Ottmar. O pozici jedničky A-týmu šestatřicetiletý matador roky bojoval, musel si ji vydělat. Malšovický stadion zná velmi dobře jak z hrací plochy, tak z tribuny. Teď už je branka Votroků jeho, a tak by si rád zachytil i v moderním fotbalovém stánku. „Už 15 let slýchám, že stadion bude, takže to ani není vtipné, spíš zoufalé,” říká gólman.

Když se teď rozhledneme po stadionu, jaké pocity ve vás vyvolává?

Je to taková už historická dominantna města. Na dnešní dobu je velká škoda, že tady nestojí pro fotbal a pro stotisícové město něco modernějšího. Těch zpráv o přestavbě už byla hromada. Já si jen přeji, aby už to bylo.

Je vám 36 let. Prohlásil jste, že chcete chytat, dokud se nerozsypete, ale věříte, že si stihnete zachytil i na novém stadionu?

To je otázka, jak dlouho ta výstavba bude trvat. Je to mé přání a bylo by hezké si na konec kariéry zachytil na novém stadionu. Je to i částečně motivace, která mě u fotbalu drží.

Jak je důležitý pro to, abyste podali ten nejlepší výkon?

Přidává to opravdu hodně procent, protože diváci svými činy zápas dost ovlivňují. Faktor toho, že jsou blízko hřiště, není zanedbatelný, vytvářejí tlak na hostující hráče i na rozhodčího. Zápas pak pro

soupeře není jednoduchý. Je hrozně znát, když má domácí tým za sebou velkou podporu. Teď to vidíme třeba v Ostravě na Vítkovicích, to je paráda.

Kde je divácká kulisa nejlepší?

Když pomínu Spartu, Slavii a Plzeň, tak obrovský rachot je kromě Ostravy i v Opavě. To jsou všechno stadiony, které jsou tím známé, a hráčům to moc pomáhá.

Může být nový fotbalový stánek ten pomyslný kousek skládačky, který chybí k tomu, aby se Hradec usadil v 1. lize?

Může to tak být a nejde jen o samotnou stavbu, ale souvisí s tím spousta dalších věcí, jako třeba sponzoři. Firem, které by chtěly být spojeny s novou arénou, je podle mě dost, ale všechny už chtějí přijít k hotovému. To v dnešní době chápu, je těžké sem někoho nalákat. Stejně tak je to se zájmem hráčů, kteří se rozhodují i třeba dle zázemí klubu.

Jak tohle téma řešíte v kabině? Padají na to vtipky?

Stadion řešíme často. Víme, co se kolem něj děje,

ale nic moc s tím neuděláme. Můžeme maximálně vítězit a pomoci tím, že budeme hrát o první ligu. Tím sportovním hlediskem můžeme vytvářet tlak na kompetentní lidi. Že stadion bude, poslouchám už 15 let, takže to ani není vtipné, spíš zoufalé.

Co jste říkali na nápad, že by se postavil společný stadion pro Pardubice a Hradec v Opatovicích?

To je podle mě hodně kontroverzní věc. Už kvůli rivalitě si myslím, že to není dobrý nápad. Jsme dominantní město ve východních Čechách a měli bychom mít stadion, o který se nebudeme dělit.

Pojďme ještě zhodnotit podzimní část sezony. Jste s průběžným pátým místem spokojeni?

Řekneme, že konec dobrý, všechno dobré. Jsme na dostřel baráže a první ligy. Měli jsme výkonnostní vlny, což je asi normální, ale litujeme zápasů, které jsme měli zvládnout a nezvládlí. Na druhou stranu jsme přivezli i body, se kterými jsme úplně nepočítali. Je to takové vyvážené a těch 30 bodů odpovídá tomu, co jsme převedli. Jednoznačně pokračujeme v útoku na baráž, výchozí pozice není špatná. ■

INZERCE

ŠKODA KAMIQ

Limitovaná edice od Gábiny Koukalové

Gabi

ZDARMA

- ✓ Střešní nosič
- ✓ Nosič lyží
- ✓ Sada zimních kompletů
- ✓ Plná nádrž

PORSCHE
HRADEC KRÁLOVÉ
porsche-hk.cz

Fotbalový stadion je nedůstojný městu Hradec Králové

V nekonečném seriálu o výstavbě nového fotbalového stadionu v Hradci Králové hraje nyní hlavní roli. Náměstek primátora Jiří Bláha se po svém nástupu do funkce nejprve pro některé profiloval jako padouch, když se zasadil o zrušení již rozjetého výběrového řízení. Měl ale prý pádné důvody, stadion postavit chce. Nakonec tak může být tím pomyslným hrdinou, který se po letech slibů a plánů zasadí o to, že fotbalový stánek v Hradci skutečně vyroste. Jak říká v rozhovoru pro Salonky, jinou variantu si ani nepředstavuje.

DAVID ZÁRUBA,
FOTO: ARCHIV JIŘÍHO BLÁHY A FC HRADEC KRÁLOVÉ

Máme začátek roku 2020. Jaký je nyní ideální scénář vývoje situace kolem nového stadionu?

Pro mě existuje jediný scénář, a sice, že někdy v první polovině tohoto roku bude s vybraným dodavatelem podepsána smlouva na výstavbu nového stadionu.

Když všechno dobře půjde, kdy by mohl stát?

Cokoliv předvídat z časového pohledu je velice náročné. Součástí již vydaných stavebních povolení je termín dokončení stavby stanovený na 31.

prosince 2022. Firmy, které jsme si pozvali na tržní konzultace a které se nejspíš budou o zakázku ucházet, tento termín nijak nezpochybnily. Tedy za předpokladu, že úřadování pobeží normálním tempem.

Co vám předběžně tržní konzultace, kdy jste se setkali se zástupci stavebních firem, ukázaly?

Především firmy projevily zájem se do soutěže přihlásit. Navíc to nebyly žádné garážové firmy, ale prestižní hráči na českém stavebním trhu. Všechny také preferují systém design-build, což znamená, že si stadion samy nakreslí a pak postaví. Když se nám z těch dvanácti přítomných

přihlásí do soutěže alespoň polovina, bude to ideální stav.

Nebude se nadále navyšovat cena?

Na výstavbu stadionu máme alokovaných 605 milionů korun bez DPH, tedy 740 milionů s DPH. Tato částka byla schválena zastupitelstvem a v této chvíli není vůle ji navyšovat, ani rozpočet to nedovoluje. Pevně věřím, že se tato částka navyšovat nebude. Pokud vyhlásíme soutěž tak, jak jsem již uvedl, vítěz nesmí stanovenou cenu překročit. Celou stavbu budeme financovat z vlastního rozpočtu, s dotací od FAČR (Fotbalová asociace České republiky) nepočítáme. Je to momentálně nereálné, asociace má dost starostí sama se sebou.

Jaká jsou rizika, na která může výstavba stadionu narazit?

Narazit může v podstatě na cokoliv. Obávám se především jedné věci, a Hradec je v tom specifický, že existují vždy dva zcela protichůdné názory. Silné ano a současně silné ne. Je tu riziko, že z nějakých důvodů získá převahu výrazné ne. Objevují se názory, že město stadion nepotřebuje, protože tam chodí 800 lidí, co jen huláká, a že se v Hradci hraje špatný fotbal. Ale běžte se tam podívat, prohlédněte si, co ze stadionu zůstalo. Je to smutné. Mnozí říkají, že by bylo lepší dát prostor něčemu jinému, ale já tvrdím, že v tuhle chvíli je prostředí na fotbalovém stadionu nedůstojné městu Hradec Králové.

Po svém nástupu do funkce jste nechal v zastupitelstvu původní soutěž zrušit. Snesla se na vás silná kritika. Jak jste ji vnímal?

V tu chvíli to bylo velice náročné, netušil jsem, že to v některých případech bude pochopeno až takto kriticky. Měl jsem na seznámení s projektem jen měsíc. Diskutoval jsem se zástupci FAČR, kteří mi řekli, že by se na tom stejně nedalo hrát, protože oni chtějí tribuny alespoň do tvaru „U“, nikoliv „L“, jak bylo v projektu. I na základě dalších skutečností jsem si potvrdil, že jsem postupoval správně. Zastupitelstvo to pochopilo a dokonce někteří jedinci se pár měsíců poté vyjádřili v tom smyslu, že bylo zabráněno velké blamáži.

Dnes už tedy převládají pozitivní reakce?

Představenstvo fotbalového klubu pochopilo, že mně nejde o nic jiného, než stadion postavit. Sám klub podniká pozitivní kroky. Snaží se veřejnost

přesvědčit, že nejde jen o 800 fanoušků, ale o velkou skupinu lidí, která má ten sport ráda a chce, aby se v Hradci Králové hrál co nejlepší fotbal.

Klub také spustil projekt Votroci sobě, kde zatím pouze symbolicky prodává kousky hřiště. Zapojíte se také?

Vybral jsem si políčko někde u středového kruhu, mám na něj certifikát. Samozřejmě předpokládám, že ty dva tisíce budu muset zaplatit.

V sousedních Pardubících také řeší stadion. Spolupracujete spolu?

V této chvíli jsou to individuální cesty dvou měst. Vzít si můžeme asi jen to, že obě města jsou na tom stejně blbě. S kolegy se scházíme, občas o tom pohovoříme, ale funguje to zcela na individuální bázi. Pardubice mají jiné podmínky, ale možná jsme v tom uvažování o kousek dál. Oni jsou dál v jiných věcech.

Ptám se proto, že v Pardubících bylo zásadní hlasování o stadionu velmi těsné. Nebojíte se, že to v Hradci bude podobné? Přece jen u tak významné stavby by asi měl jeden názor výrazně převažovat.

Je to jako házení mincí. Když o té věci něco víte, jste schopný se rozhodnout racionálně. Když o ní nevíte nic, rozhodujete se stylem panna a orel, takže co se vám líbí a co je vám bližší. Každý má svou hlavu, někdo tíhne k umění a emocionálním projevům, někdo je ryze racionální, jako třeba matematici nebo technici, kteří staví na číslech. Hovoří se dnes o rozpolcené společnosti, ale tak to podle mě není. Společnost není rozpolcená, ale otázky, které na ni politici kladou, třeba i ve formě referend nebo různých petic, jsou nelogické. Podívejte se na Brexit, jak bylo hlasování těsné.

Jaký názor máte na nápad, že by města měla postavit společný stadion v Opatovicích nad Labem?

O této myšlence ani neuvažuji a nepokládám ji za reálnou, byl by to běh na trať dlouhou 10 až 20 let. Úřední postupy a činnosti, které jsou pro realizaci nezbytné, jsou hrozně náročné. Mají Opatovice stadion v územním plánu? Nemají. Má Správa železniční dopravní cesty připravené zastávky? Nemá. Jsou tam příslušné silnice a parkoviště? Nejsou. Navíc úplně jiné záměry mají obyvatelé a vedení Opatovic, nějak jinak by se k tomu postavili fanoušci. Nejsem příznivcem přehnané rivality mezi Hradcem a Pardubicemi, ale tento projekt není reálný. ■

(Ne)fotbalový stánek si hradecká srdce nezískal

Že by tehdy zhruba šedesátitisícové město Hradec Králové potřebovalo nová sportoviště, se nahlas hovořilo už začátkem 50. let. Krajský národní výbor se této myšlenky chopil ve velkém a naplánoval komplex několika sportovišť v Malšovicích, jehož chloubou měl být Všesportovní stadion. Jeho podobu si vzali na starost pánové František Steiner a František Čížek, kteří hledali inspiraci v antice. Proto oválný stadion, v jehož středu je dostatek místa pro fotbalové hřiště i běžecké dráhy, a tribuny s kamennými lavicemi.

📍 DAVID ZÁRUBA, FOTO: ONDŘEJ LITTERA

Stavět se začalo v roce 1959 a v plánu bylo, že rok poté se sem přesunou fotbalisté. Ti zatím válčili na hřišti U Nemocnice, které sice mělo své mouchy, občas ho vytopila voda z Orlice, hrálo se na škváře a zázemí pro fanoušky tvořila víceméně jen provizorní tribuna, ale všichni to tam milovali. O neopakovatelné atmosféře hovoří v jiném článku v tomto magazínu fanoušek Jiří Pospíšil.

Prvoligové standardy stadion bohužel nespĺňoval a stěhování bylo nevyhnutelné. Fotbalisté si nachystali to nejlepší možné loučení a v sezoně 1959/1960 získali historicky první a doposud poslední prvoligový titul pro Hradec Králové. Tím měla éra U Nemocnice skončit.

Očekávaná premiéra na novém hřišti v Malšovicích se uskutečnila ve středu 10. srpna roku 1960. Úmyslně je uvedeno pouze hřiště, protože do stadionu měla stavba hodně daleko. Diváci, kterých na přípravný zápas dorazilo úctyhodných 3500, se mačkali na valech z písku, kde si dokonce podle pamětníků museli pod sebou udupat místo, aby nesjeli dolů. Jinak se utkání povedlo, Hradec nasázel Hostinnému 15 branek. Tribuny rostly pomalu za chodu.

V květnu roku 1966 mělo nastat už definitivní stěhování fotbalistů, ale Všesportovní stadion stále nebyl kompletně dostavěný, přitom od prvního zápasu uplynulo už šest let. Součástí slavnostního otevření byl dojezd třetí etapy Závodu míru a přátelský zápas mezi Hradec Králové a brazil-

ským týmem Vasco da Gama. Ostudu nikdo zažít nechtěl, a tak se do stavebních prací zapojili takřka všichni, kdo byli po ruce – vojáci, příslušníci bezpečnosti, školáci, brigádníci a samozřejmě zaměstnanci podniků. Teprve měsíc před plánovaným zahájením dostaly tribuny s 3500 místy k sezení střechu.

Všechno se ale v rámci možností stihlo a slavnostní ceremoniál sledovalo více než 20 tisíc diváků. Fotbalisté s brazilským týmem prohráli 2:3, ale v účastnících se mísily rozporuplné pocity zejména kvůli tomu, že město sice dostalo moderní sportoviště, jenže mu scházela „nemocniční“ atmosféra. Navíc na běžné ligové zápasy nechodilo zdaleka tolik diváků, proto fotbalisté i v dalších letech mezi oběma hřišti pendlovali.

V srpnu roku 1972 zažil Všesportovní stadion zřejmě nejslavnější zápas své historie. K prvnímu utkání po postupu do první ligy přijela Sparta a na ochozech se údajně tísnilo až 36 tisíc fanoušků. Část z nich se dovnitř dostala bez vstupenky. Votroci díky nováčkovské euforii vyhráli 3:2, ale na konci sezony znovu spadli.

Neodmyslitelnou součástí malšovického stadionu, díky němuž je známý i daleko za hranicemi okresu, jsou takzvaná lizátka. Čtyři ocelové stoly jsou vysoké 55 metrů, každý váží 45 tun a na jejich vrcholu jsou kruhové osvětlovací panely o průměru 10,5 metru. Poprvé lizátka osvětlila hřiště 20. května 1975 při zápase se Slovanem Pardubice. Do Malšovic se fotbalisté napořád přesu-

nuli v roce 1985. Se starým hřištěm se rozloučili 2. listopadu výhrou 5:0 nad týmem LIAZ Jablonec. Jeho branku tehdy hájil pozdější předseda fotbalové asociace Miroslav Pelta.

Za desítky let se vzhled Všesportovního stadionu moc nezměnil. Všichni doufali a stále doufají v nový ryze fotbalový stánek. Dílčí opravy a změny si tak vyžádaly jen povodně v roce 1997 a pak také sportovní úspěchy. Když Hradec postupoval do první ligy, přidal na tribuny sedačky a zatravnil ovál kolem hřiště. Poměrně nedávno dostala hlavní tribuna přístavbu, ve které vzniklo tiskové centrum a VIP zóna. Jestliže se město konečně dočká nového stánku pro kopanou, budou tyto prostory sloužit jako zázemí tréninkových hřišť či údržby.

Votroci sobě

Do ságy o novém stadionu vnesl FC Hradec Králové nápaditý projekt s názvem Votroci sobě. Princip je jednoduchý – za částku od dvou do desítek tisíc korun podle umístění si libovolní zájemci mohou symbolicky zakoupit díl hřiště o velikosti jeden metr čtvereční. Až bagry a jeřáby konečně dorazí, hodlá klub peníze skutečně vybrat a na výstavbu přispět. Při adoptování políčka dostane jeho nový majitel certifikát a bude navždy zvěčněn mezi patrony fotbalového stánku. Ohlasy jsou veskrze pozitivní, do projektu se zapojili i bývalí nebo současní fotbalisté Pavel Krmař, Luboš Kubík a Tomáš Malinský či předseda FAČR Martin Malík a náměstek královéhradeckého primátora Jiří Bláha. Více informací najdete zájemci na webu www.fchk.cz. ■

S moderní arénou se vrátí i fanoušci

Fandí od malička a dnes nechybí skoro na žádném domácím utkání hradeckých fotbalistů. A to doslova. Jiří Pospíšil totiž vyráží nejen do Malšovic na A-tým, ale pravidelně navštěvuje i zápasy mládežnických mužstev od 12 let. Tam i jako člen pořadatelského týmu podává míče. Pamatuje historický titul v roce 1960, postupy a pády z první ligy i doby, kdy Votroci hráli na hřišti za nemocnicí. A rád by zažil chvíli, kdy fotbalisté vyběhnou na trávník zbrusu nového stadionu. „My staří už toho času moc nemáme, ale dokud sem trefím a pak dojdou domů, tak na fotbal budu chodit,“ zůstává pozitivně naladěný.

DAVID ZÁRUBA, FOTO: ONDŘEJ LITTERA

Po letech slibů a plánů se zdá, že je výstavba nového stadionu opravdu blízko. „Furt doufáme, nic jiného nám nezbyvá. Ale jestli to zase smetou ze stolu, tak to bude dalších pět až sedm let, než všechno proběhne znovu. Pokud to udělají, tak stadion potom už bude stát přes miliardu. Dřív to mohlo být za 400 milionů,“ upozorňuje fanoušek. Na nynějším stadionu má své stálé místo na tribuně za brankou. „Najdete nás nahoře na montované tribuně. Dříve jsme seděli pod novinářskou lávkou, abychom slyšeli, co tam píou. Poslední dobou jich tam ale moc není. Ta montovačka je pro nás dobrá, protože jinde je to všechno daleko,“ připomíná jeden ze zásadních nedostatků malšovického stánku.

Kvůli bídnému komfortu na stadionu ubývají i diváci. „Dříve jich přišlo 1500 stabilně i na druhou ligu. Jsou lidé, kteří řekli, že chodit nebudou a nechodí. Patří mezi ně i můj o šest let mladší brácha a jeho kluk. Myslím, že někteří fanoušci se s novou

moderní arénou vrátí,“ věří Pospíšil. Sám ale přestat chodit nehodlá. „Musím ale pěšky, protože manželka mě vozit nechce. Oba jsme přestali řídit, takže už jezdíme jediné městskou hromadnou dopravou.“ Byly však také doby, kdy skalní fanoušek, dnes už důchodce, na hradecký fotbal zanevřel. A pár let mu to vydrželo. „Bylo to někdy před rozpadem federace. Hráli jsme tenkrát se Slovanem Bratislava a ti kluci si nenahráli na dva metry. Řekl jsem, že jdu domů, že tady nebudu. Až v roce 1995 mě mladí od nás z práce ukecali a od té doby chodím pořád. Teď už jsem tak zblblý, že jsem na všem, i na mládežnických zápasech,“ vypráví.

Pospíšil letos oslavil 73. narozeniny, s hradeckým fotbalem toho zažil hodně. „Kdy jsem byl na fotbale poprvé, nevím, zapomněl jsem se rodičů zptat a už se jich nezeptám. Pamatuji si ale rok 1952 a pohyby některých hráčů. Pak ligový titul v roce 1960 a průvod městem. Mně ale bylo tehdy teprve čtrnáct, nikoho jsem nenesl,“ vzpomíná na historický úspěch Votroků.

Toho fotbalisté dosáhli ještě na hřišti u nemocnice, na které se pak i v budoucnu z Malšovic opakovaně vraceli. Treba když se nedařilo. A pamětníci na něj vzpomínají v dobrém. „Sice jsme si šlapali po nohách, ale bylo to lepší, vešlo se tam až 20 tisíc lidí. Tribuna byla jen svařená konstrukce, přes kterou se dala prkna,“ popisuje pamětník. Fanoušci se tehdy těšili všude možné, o nějakém velkém komfortu nemůže být řeč, ale atmosféra byla pekelná. „Za brankami směrem k hasičům byly kopce a na nich stáli lidé. Diváci byli i na stromech nebo si o plot opřeli kolo a stáli na rámu. Rozhodčí občas skončil v Orlici, takže museli přijet policajti, aby ho dostali ven, byl tam jen jeden výlez.“ Už v té době se i vzhledem k nevyhovujícím podmínkám na hřišti u nemocnice hovořilo o novém ryze fotbalovém stadionu. Ten měl vyrůst poblíž Všesportovního stadionu, který by nadále sloužil jako zázemí.

Dříve Pospíšil jezdil i na venkovní zápasy. Může tak porovnat, jak se během let změnila kultura fandění. „Většinou jsem šel mezi fanoušky domácích a samozřejmě jsme se špičkovali, ale po zápase jsme si podali ruce a šli. Tihle kluci dneska... Některým nejde ani o fotbal. Nechápu, jak může fanoušek v době největšího tlaku hodit na hřiště dýmovníci nebo tam vběhnout. Jestli si ale dají sraz na louce a jdou deset na deset bez řetězů a tyčí, tak ať si rozbijí držku, když jim to vyhovuje,“ zamýšlí se.

O něco více radosti mu tak přirozeně dělají mladí na hřišti. Hradeckí fotbalisté jsou po podzimní části soutěže na slušném pátém místě se ziskem 30 bodů. „Máme mladé, hravé a většinou menší kluky. Když na ně někdo vyrukuje zostra, tak s tím mají potíže. Naopak když s nimi chce někdo hrát fotbal, má problém on, protože jsou schopní ho překombinovat. Druhá liga je ale hodně o soubojích, velká krása to není,“ hodnotí. Na jaře Votroky znovu čeká boj o první ligu. Mezi elitu automaticky postupuje nejlepší tým Fortuna: Národní ligy a další dva hrají baráž. „Tuhle sezonu v postup nevěřím. Já si myslím, že i když tady budeme nadále vychovávat mladé reprezentanty, ale nebude stadion ani vize do budoucna, tak budou už v žakovských letech odcházet pryč,“ dodává Jiří Pospíšil. ■

Růžový samuraj Příběh zuřivého větru

Premiéra!

úterý 21. 1.
19:00 hodin
UFFO Trutnov

Burki & COM

**Představení o přízracích hrdinů
v současném světě, jež v sobě kloubí tanec,
akrobacii, hudbu, zpěv a vůbec vše,
co si na divadle dokážete představit...!**

Performeré: Hanna Nussbaumer,
Viktor Konvalinka, Jan Lorys, Adam Eduard
Orszulik, Michal Budinský, Dominik Zezula,
Libor Kasík

Scénografie: Maxim Velčovský

Námět, choreografie, režie: Jana Burkiewiczová

Inforecepce UFFO (tel. 499 300 999)
www.uffo.cz

Na krajských silnicích se prostavěla více než miliarda

silnice II/324 Dolní Přím - Stěžery

Kvalita silniční sítě v Královéhradeckém kraji se neustále zvyšuje. Hejtmanství prostřednictvím společnosti ÚDRŽBA SILNIC Královéhradeckého kraje a. s. investovalo v roce 2019 do oprav a rekonstrukcí komunikací více než jednu miliardu korun. Mezi ty nejvýznamnější akce patří dlouho očekávaná výstavba mostu ve Svinarech nebo přeložka silnice z Robous do Valdic. Podobně štedrý by v tomto ohledu měl být i nastávající rok 2020.

„Do obnovy krajské silniční sítě, tedy silnic II. a III. třídy a mostů, dáváme už třetí rok přes miliardu korun, což je více než dvojnásobně oproti předchozímu období,“ říká 1. náměstek hejtmana Královéhradeckého kraje Martin Červíček.

Nastává tak trochu paradoxní situace. I kdyby kraj chtěl do svých komunikací investovat ještě více peněz, tak to není technicky reálné. „Současný objem rekonstrukcí krajských komunikací a silnic I. třídy, které jsou ve vlastnictví státu, je na hranici možností propustnosti komunikací při uzavírkách a následných objížďkách. Průjezd Královéhradeckým krajem v letních měsících je již

dnes na některých místech od uzavírky k uzavírce. Zvýšení jejich počtu by mohlo kraj paralyzovat,“ míní Martin Červíček.

Servis kolem silničních staveb pro hejtmanství kompletně zajišťuje společnost ÚDRŽBA SILNIC Královéhradeckého kraje a. s. V roce 2019 se v rámci 38 projektů zrekonstruovalo 80 kilometrů silnic a 14 mostů. „Kromě velkých rekonstrukcí jsme zajistili ještě souvislé opravy 20 kilometrů silnic a pokládku mikrokoberců na 38 kilometrech. Celkové náklady na tyto opravy dosáhly 125 milionů korun, což je nejvíce v historii,“ zmiňuje ředitel silničářů Jiří Brandejs.

Královéhradecký kraj využívá k financování komunikací několik zdrojů. Stěžejní jsou prostředky z vlastního rozpočtu, z něhož se do rekonstrukcí silniční sítě dalo více než 222 milionů korun. „Nejvýznamnější stavbou financovanou z krajských peněz byl most ve Svinarech, který jsme v květnu otevřeli po více než dvou letech,“ připomíná Martin Červíček klíčový projekt za 78 milionů korun.

Důležitým pramenem je také Integrovaný regionální operační program (IROP). „Z něj byla financována například přeložka silnice II/286 z Robous do Valdic. Letos zde bylo prostavěno 85 milionů korun z celkových více než 200 milionů,“ uvádí Jiří Brandejs. Dalších téměř 50 milionů z IROPu se letos prostavělo na silnici II/326 z Nového Bydžova do Myštěvsí a stejně tak na silnici II/300 z Prkenného Dolu přes Žacléř do Královce.

S opravami silnic v Orlických horách, na Broumovsku a na Náchodsku za více než 178 milionů korun zase velmi pomohl operační program Interreg V-A Česká republika - Polsko. K dalším zdrojům patří Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI) a Operační program životního prostředí.

V nastaveném trendu budou silničáři pokračovat i v roce 2020. V plánu mají začátek 10 úplně nových staveb za více než půl miliardy korun. K tomu budou dokončovat dvanácti projektů z minulého roku za podobnou částku. Proinvestovat by se tak na krajských a mostech mělo 1,039 miliardy korun s DPH. „Investice ve výši minimálně jedné miliardy korun ročně jsou naprosto nezbytné pro to, aby se kvalita silniční sítě plošně zlepšovala,“ dodává Martin Červíček. ■

II/320 Přepychy - Záhornice

II/302 Starostín - Broumov

III/3008 Zábřeží Třebihošť

ÚDRŽBA SILNIC
Královéhradeckého kraje a.s.

Kutnohorská 59, 500 04 Hradec Králové - Plačice

Tel.: 495 540 211 | Fax: 495 533 973

E-mail: uskhk@uskhk.eu

www.uskhk.eu

II/295 Špinlečův Mlýn, skalní svah U Přehrady

Vítěz okresního kola - Wikov MGI, a.s.: ZŠ a MŠ Hronov a SPŠ Otty Wichterleho.

Spojujeme generace a vzdělání s praxí

Na podzim bylo v areálu hronovské společnosti Wikov MGI živo víc než obvykle. Zaplnil se totiž čtyřicítkou školáků a studentů z Královéhradeckého kraje, kteří přijeli poměřit své schopnosti a vědomosti v okresním kole Talenty pro firmy T-Profi. Odbornou soutěž pořádá Hospodářská komora České republiky s cílem podporovat polytechnickou výuku na základních a středních školách a rozvíjet kreativní myšlení dětí a mládeže. Zároveň přirozeně propojuje vzdělávání s praxí a dává prostor k setkání několika generací.

Technické obory musejí být atraktivní

Utáhnout matici, změřit předepsanou vůli, přijít na kloub složitému technickému problému, ale i spolupracovat v mezigenerační skupině a zvládnout vše v časovém limitu. To vyžaduje soutěž, jejíž okresní kolo vyhrál osmičlenný tým složený ze zaměstnance Wikovu, pedagoga, žáků ZŠ a MŠ v Hronově a studentů SPŠ Otty Wichterleho. V krajském kole získal tým krásné páté místo.

„Jedním z hlavních záměrů soutěže je ojedinelou formou zvýšit v dětech zájem o techniku, posílit dlouhodobou kampaň podpory technických oborů v kraji, zvýšit image těchto oborů a přilákat žáky,“ říká Radek Zelenka, ředitel Krajské hospodářské komory Královéhradeckého kraje.

Podle Lucie Kejzlarové Erlebachové poskytl Wikov soutěži zájem velmi rád. „Věříme, že tímto způsobem se dostaneme přirozenou formou do povědomí mladých lidí, kteří se v budoucnu mohou rozhodnout pro atraktivní technické obory zastoupené právě v naší firmě,“ dodává personální ředitelka Wikovu. Práci s mladými lidmi se firma ostatně věnuje na velmi široké platformě.

Aby si studenti dokázali dobře vybrat

„Se školami spolupracujeme více způsoby v celé republice. Některé sponzorujeme, jinde zajišťujeme stipendijní programy, nabízíme brigády, praxe, praktické ukázky a cvičení v rámci RVP nebo konzultace a exkurze. Vedeme studenty při

zpracování diplomových prací, se vzdělávacími institucemi spolupracujeme i v rámci vývoje a výzkumu,“ popisuje Lucie Kejzlarová Erlebachová, jak se Wikov věnuje žákům a studentům.

Seznam všech základních a středních škol, univerzit a technologických center, se kterými strojařský gigant pracuje, je skutečně dlouhý. Věvodí mu veškeré významné vysoké školy v ČR a také jedna střední - SPŠ Otty Wichterleho. Nejen geografická poloha, ale také dlouhá společná historie stojí za vzájemnou podporou obou subjektů. Personální ředitelka Wikovu přidává další, i když ne nejdůležitější důvod: „Střední průmyslová škola Otty Wichterleho, příspěvková organizace, od letošního září nese název po pradědečkovi našeho majitele Martina Wichterleho, což firmu a školu propojuje ještě více.“

Smysl ve spolupráci se školami spatřují Wikováci především v kontaktu s novou generací. Dozvídají se o jejich potřebách, potenciálu i způsobu myšlení. Žáky a studenty postupně seznamují s firmou,

firemní kulturou, technologiemi a ukazují jim způsoby, jak si plnit sny a budovat kariéru. „Získávají jedinečnou možnost už během studia se rozkoukat na jednotlivých pracovištích a lépe si vybrat budoucí povolání, ať už v konstrukci, vývoji, technologiích, nákupu, obchodu, výrobě, montáži, servisu... Oboustrannou výhodou je, že po nástupu do zaměstnání jsou téměř adaptovaní, znají se s kolegy, eliminuje se nejistota z neznámého,“ uvádí Lucie Kejzlarová Erlebachová s tím, že Wikov patří k nejnvýznamnějším zaměstnavatelům v regionu s velmi nízkou fluktuací lidí a zároveň vysokou stabilitou a rekordními tržbami. ■

Zbečník 356, 549 31 Hronov
Tel.: +420 491 488 111 | Fax: +420 491 488 412
www.wikov.com

Zájem o stipendia opadá, roste touha uspět v praxi, říká personální ředitelka

Kolik Wikováků se žákům a studentům vlastně věnuje?

Kromě personálního oddělení jsou to především odborníci, nebo je provázejí při exkurzích. Mentorů, kteří se jim věnují při brigádách a praxích. Zapomenout nemůžu ani na kolegy vedoucí studentům diplomové práce. Například jen v konstrukci se konstruktér Michal Gult věnuje devíti studentům. Komunikují s ním, řeší nejasnosti u svěřených projektů. Někteří do Wikovu docházejí dvakrát týdně na pár hodin, někteří na pár dnů v měsíci.

Jaký je zájem například o stipendijní program Wikovu?

Pokud se podívám pár let zpátky, byl zájem velký. Žákům a studentům zpříjemňovalo stipendium studijní léta. V posledních dvou letech ale pozorujeme velkou změnu, zájem velmi opadá. Představa současné generace se odklání od dlouhodobého zaměstnání k mož-

nosti se nevázat. Neřešit dalekou budoucnost a spíše se zaměřovat na tu blízkou. Což úplně ruku v ruce se stipendii nejde, protože jsou podmíněna setrváním ve firmě alespoň na nějakou symbolickou dobu.

Čím si to vysvětlujete?

Stávající generace má více sebevědomí, nebojí se prosazovat sebe a své názory, diskutovat. Hledá si místo ve společnosti, je multikulturní. V prostředí našeho typu se střetává i několik generací a my hledáme možnosti jejich propojení.

Kde všude se mohou mladí lidé s Wikovem potkat?

Kromě zmíněné soutěže Talenty pro firmy T-Profi se například účastníme Živé knihovny povolání pořádané Svazem průmyslu a dopravy ČR, prezentací škol a zaměstnavatelů pořádaných Hospodářskou komorou, najdou nás na různých sportovních a benefičních akcích, veletrzích... Každého zájemce o Wikov, jeho činnost nebo práci v něm rádi přivítáme. Všechno potřebné je na wikov.cz, nabídka pracovních míst na chitvic.cz. Stačí napsat nebo zavolat. ■

Přijel pan prezident aneb Václav Havel v Hradci Králové

Třicet let svobody. Taková doba v listopadu minulého roku uplynula od událostí v roce 1989, kdy se v Československu zhroutil totalitní komunistický režim. Lidé se přestali bát, vyšli do ulic a dali hlasitě najevo, co si o čtyřicetileté nadvládě jedné strany myslí. V té době byl mužem číslo 1 beze všech diskuzí disident Václav Havel, který byl později zvolen prvním porevolučním prezidentem republiky a ujal se své funkce na Pražském nábřeží.

☛ HYNEK ŠNAJDAR, FOTO: KAREL TEJKL, EVŽEN PAJSKR

Součástí tohoto aktu, kdy celá země měla velká očekávání, byly jeho pravidelné cesty do všech krajů republiky včetně toho Královéhradeckého. Dobře to mapuje dnes už historická drobná publikace nazvaná Přijel pan prezident, kterou v hektické době vydal Kruh východočeských novinářů ve spolupráci s Východočeským večerníkem.

Útlá knížka mimo jiné zachycuje, jak významné a důležité polistopadové události v Hradci korunovala v sobotu 27. ledna 1990 návštěva Václava Havla. Jeho tmavozelený Renault 21 se státními vlajčkami na předních blatnicích přijel ke hradecké katedrále sv. Ducha krátce před desátou. Jak stojí v publikaci, jen pár minut měly tisíce lidí všude

kolem na to, aby pozdravily svého prezidenta. Jeho kroky totiž vedly přímo do kostela na mši svatou. „Cítím se být tak trochu vaší ovečkou, protože se v tomto kraji často zdržuji. Blahopřeji vám,“ řekl Havel jako jeden z prvních gratulantů čerstvému biskupovi královéhradecké diecéze Karlu Otčenáškoví.

Krátký oběd, který se potom místo v luxusní restauraci konal v hradeckém pivovaru, obnášel vcelku prosté menu: polévku s játrovou rýží, guláš, knedlíky a jak jinak – dobré pivo. Po něm už se prezident Havel s chotí Olgou přesunul na Žižkovu náměstí. „Ať žije Havel,“ doprovázel jeho pěší cestu k nejkrásnějšímu baroknímu domu ve městě U Špuláků pětadvacetitisícový dav. Tam z balkonu jenom krátce promluvil, protože nechtěl, jak řekl,

aby byla válka mezi Hradcem a Pardubicemi, kam měl namířeno.

Havel samozřejmě nebyl jenom prezidentem, ale také významným divadelním dramatikem. Proto jeho kroky nemohly minout hradecké Klicperovo divadlo. Takový nával tato scéna za poslední roky nezažila. Na jevišti kulisy z nějaké hry, prostě ideální prostředí pro dramatika. „Konečně je tu. Ve spěchu, žádné dlouhé úvody, hned k dotazům,“ stojí v brožurce. Famy o chystaném puči na místě vyvrátil federální ministr vnitra Richard Sacher, kterého Havel rychle doplnil. „Samozřejmě existují lidé, kterým se nelíbí, co se v zemi děje. Mezi sebou jim něžně říkáme přátelé starých pořádků a méně něžně – temné síly.“

Návštěvu prezidenta Václava Havla nejen v Hradci Králové podrobně monitorovali novináři tehdejšího tisku, kteří přinášeli autentická a někdy i vtipná svědectví. „Po celou dobu návštěvy prezidenta jsem upřímně nadávala – kromě vlezlé zimy – na svůj dlouhý zimní kabát. Být vždy a za každých okolností při jeho nenadálých zastávkách, rozhovorech a zájždkách znamenalo také být vždy a za každých okolností v kondici. Planý poplach jsem zažila za ten den jen jednou. Co se děje? Křičeli jsme směrem k náhle stojícím autům kolony. Nic, ozvalo se z doprovodného vozu, došly mu cigarety,“ napsala do knížky Přijel pan prezident Ivana Fričová, tehdejší redaktorka regionálních novin Pochodeň. ■

INZERCE

**ZAHRADNICTVÍ
ŠŤASTNÝ**
ZAL. 1904

HLEDÁME
novou kolegyni/kolegu
do našeho zahradnictví

Zahradnictví Šťastný spol. s r.o.

Věkošská 407/1 503 41 Hradec Králové

☎ +420 602 525 406

☎ +420 495 221 792

📍 Zahradnictví Šťastný Hradec Králové

www.zahradnictvi-hk.cz

Divadlo mi dalo kontakt s lidmi, kterých si vážím

☞ HYNEK ŠNAJDAR, FOTO: TOMÁŠ ZEMAN

Sešli jsme se v Galerii Václava Havla na Malém náměstí v Hradci Králové, kterou jako poctu této významné české osobnosti před lety otevřel. Ladislav Zeman, který před nedávnem oslavil sedmdesátiny, je jednou z největších postav královéhradecké kultury, pětadvacet let byl ředitelem Klicperova divadla a zanechal v něm nesmazatelnou stopu. Pod jeho taktovkou se tato scéna stala skutečným fenoménem. Kromě toho v roce 1994 založil ve městě unikátní festival Divadlo evropských regionů, který hostil například francouzskou hereckou legendu Annie Girardotovou. „Byla úplně nadšená, že u nás mohla hrát. Když jsme se loučili, dojetím se rozbrečela,“ vzpomíná na návštěvu francouzské hvězdy exředitel „Klicperáku“ Ladislav Zeman.

Nedávno jste oslavil životní jubileum. Jak se cítíte po zdolání sedmdesáti let života?

Cítím se celkem dobře. Když jsem s dobrými lidmi, tak mě to nabíjí a dá se přežít všechno. Když se ale potkám s nějakým blbcem, to mě trochu deprimuje.

Narozeniny jste oslavil v Klicperově divadle, kde jste zanechal hlubokou stopu? Co vám udělalo obzvlášť radost?

Samozřejmě mi udělalo velkou radost, že mně moji přátelé tuto oslavu uspořádali a pozvali mě. Dík

patří hlavním organizátorům Vladimíru Morávkovi a Ivanu Vodochodskému. Kvůli mým dobrým přátelům jsem tam šel především. Program, který byl v této souvislosti připraven, byl skutečně nádherný a mám opravdu radost.

Co říkáte na to, jak se záhy objevilo v tisku, že organizátorům oslavy vedení Klicperova divadla naučovalo komerční pronájem sálu? Nemělo vám spíše za to, co jste pro divadlo udělal, uspořádat oslavu samo a zadarmo?

Kdybych byl dnes v pozici ředitele divadla já a měl něco podobného na starosti, tak bych buď sehnal sponzory, kteří by to pomohli uhradit, nebo bych to za divadlo udělal za jednu korunu. Naučování pronájmu sálu považuji v tomto směru za poněkud nedůstojné a absurdní.

Patříte mezi nejvýznamnější porevoluční kulturní osobnosti Hradce Králové. Jak vnímáte těch třicet let svobody, které uplynuly od roku 1989 a pádu komunistického režimu? Splnila se vaše očekávání?

Nevím, jestli ta doba splnila všechna má očekávání. Asi neexistuje nikdo, komu by se podařilo svá očekávání naplnit beze zbytku. Jsem ale vděčný za svobodu. Kdybych v té době ale měl tu moc, mluvím o začátku devadesátých let, tak bych zrušil komunistickou stranu, která v zemi napáchala strašné škody, měla na svědomí mnoho lidských životů a neblaze poznamenala osudy mnoha lidí. To se však bohužel nestalo.

Původně jste chtěl být architektem nebo scénografem. Kdy a za jakých okolností se to stočilo k divadlu?

Sklony k divadlu, dá se říci, jsem měl odjakživa. Na základní škole jsem chodil do dramatického kroužku, hráli jsme tehdy různé pohádky. Jako školáci jsme také navštěvovali představení v hradeckém divadle, tehdy Vítězného února. Tenkrát by mě ani ve snu nenapadlo, že tam jednou strávím velkou část svého života. Než ale došlo k tomu, že jsem svůj život zasvětil divadlu, pracoval jsem v tehdejší reklamní agentuře Reag, nejdříve ve skladu, později jako manažer odpovědný za různé kulturní, společenské a sportovní akce.

Do někdejšího Divadla Vítězného února jste se dostal v sezóně 1977/1978. Co jste tam dělal a jaká tam tehdy panovala atmosféra?

Do divadla jsem nastoupil jako šéf obchodního oddělení. Tehdy to tam vypadalo příšerně, panovala tam strašidelná atmosféra, a navíc to byla hrozná

barabizna. Bylo to v době, kdy se lidé hrozně báli něco dělat.

Kdy jste se stal ředitelem Klicperova divadla v Hradci Králové?

Než k tomu došlo, vystudoval jsem nejdříve FAMU a pak jsem pokračoval ve studiu produkce na DAMU. Ředitelem jsem se stal na začátku června roku 1990.

Mohl byste se podílit o své začátky na této scéně? Co všechno stálo před vámi jako výzva?

První, co jsme udělali, byla změna názvu z Vítězného února na Klicperovo divadlo. Barák a celé jeho okolí byly deprimující. S kamarádem architektem Sašou Purem, který má dnes na Malém náměstí kovovou cyklistickou sochu, jsme začali pracovat na tom, jak budou probíhat jednotlivé etapy rekonstrukce divadla. Při tom nám dobrí lidé radili, že nesmíme nikdy s tímto nelehkým úkolem přestat. Museli jsme se do toho opřít, aby divadlo nebylo nakonec uzavřeno, protože byly slyšet i takové hlasy, že v kraji jedno divadlo stačí, třeba to v Pardubicích. Rekonstrukce, které vedl Saša znamenitě, probíhaly na etapy. Samozřejmě nám s tím pomáhala řada lidí, pro které se stalo prestižním cílem vytvořit divadlo se svým vlastním a originálním zvukem.

Do jaké míry se proměnil soubor?

To víte, bylo to složité. Mluvil jsem tehdy osobně se všemi herci, techniky a podobně. V divadle bylo tehdy 220 lidí a bylo mi jasné, že takové množství je neudržitelné a při našich schůzkách zaznělo, že by bylo potřeba jejich stav zredukovat na stovku. Všichni se tehdy chytali za hlavu, že jsem se pomátl. Byla to ale jediná cesta, jak se z ne moc příznivé situace dostat. Mělo to i soudní dohry a musel jsem řešit žaloby na neplatnost výpovědí lidem, kteří museli v divadle skončit. Všechna soudní řízení divadlo nakonec vyhrálo.

Kdo vám za to čtvrtstoletí v čele divadla uvízl z uměleckých či jiných důvodů v paměti?

První člověk, s nímž jsem spolupracoval, byl už zmíněný architekt Saša Pur, který se o podobu divadla zasloužil dokonale. Samozřejmě těch osobností byla velká řada, ale zmínil bych určitě režiséra Karla Brožka a pochopitelně také režiséra Vladimíra Morávka. Ten působil v Klicperově divadle deset a půl sezóny, udělal v něm ohromný kus práce. Přivedl si do divadla lidi, jímž věřil

a kteří dělali podobně vyhraněné divadlo. Byl na něj vždy absolutní spoleh a je to opravdu velká divadelní osobnost. Nelze zapomenout ani na Arnošta Goldflama, Davida Drábka, Radovana Lipuse a mnohé další.

V roce 1994 jste dostal nápad uspořádat v Hradci festival Divadlo evropských regionů.

Předtím jsem byl pozván na stáž do Belgie, kde jsem měl možnost navštívit řadu divadel, vidět jejich práci, a navíc se podívat do divadel v severní Francii. Byl jsem při tom stále v telefonickém spojení s hradeckým divadlem. Kdyby se něco vážného dělo, hned bych jel domů. Vše ale probíhalo v klidu a v zahraničí, které mě nesmírně inspirovalo, se čím dál tím více zhmotňovala moje myšlenka na festival.

Je pravda, že jste tento „šílený“ záměr konzultoval s Václavem Havlem?

Ano. V této souvislosti mně přišlo na mysl jediné jméno: Václav Havel. Toho jsem navštívil na Hradečku, kde měl chalupu. Tam jsem ho seznámil se svým záměrem a všechno jsme spolu probírali. On si dělal poznámky s tím, že mi k tomu něco pošle. Skutečně mi záhy poslal stručný a jasný text, proč by měl takový festival v Hradci vzniknout. To, co napsal, bylo tak dotažené do konce, že v tom nešlo vůbec nic škrtnout. Byly tam věci, které se staly mottem naší práce. Samozřejmě to bylo trochu šílené, protože uspořádat festival takového rozsahu je neobyčejně složité a náročné. Nicméně už za rok se konal první ročník. Havel začal do Hradce jezdit a my jsme to propojili s režisérem jeho her Andrejem Krobem, které se tady u nás hrály včetně té poslední – Odcházení.

Nakonec festival ve městě zakořenil, trvá dodnes a stal se z něho fenomén.

Původně byl festival desetidenní a nejlepší věci se nechávaly nakonec. Naučili jsme lidi na něj chodit, brali si na to i dovolenou. Měli jsme nepřetržitě vyprodáno a hrozně nás mrzelo, že se na všechny lidi nedostalo. Dokonce se stávalo, že některé soubory zahrály dvě představení za sebou, aby je mohli návštěvníci vidět. Myslím, že se festival mohl směle rovnat ostatním podobným evropským podnikům. Dnes už je bohužel kratší.

Patrně jeho největší hvězdou, která ho navštívila, byla slavná francouzská herečka Annie Girardot. Jak se vám povedlo ji do Hradce dostat?

Byl jsem se svou ženou ve francouzském Avignonu na divadelním festivalu, kde tato herečka hrála. Vidím to jako dnes. Seděla po představení, které jsme bohužel nestihli, u potoka, kouřila a byla trochu vyčerpáná. Vyhledal jsem jejího manažera, který mně řekl, abych chvíli počkal až si odpočine a pak se s ní mohu setkat. To se skutečně stalo. Svoji francouzštinou, která nebyla dokonalá, jsem jí řekl o našem festivalu, že bychom ji rádi pozvali do Hradce Králové a vyjednali ještě jedno její představení v Praze. Skutečně se to nakonec povedlo. Dostal jsem od ní dopis, že přijede. Nechtěla ani nějaké závratné peníze, bydlela v hotelu na Malém náměstí. Byla úplně nadšená, že u nás mohla hrát. Když z Hradce odjížděla, na rozloučenou jsme jí dali skleněnou vázu a ona se dojetím rozbřečela. Na setkání s ní vzpomínám moc rád.

Divadlo pod vaším vedením, i vy osobně, získalo řadu uznání, jako například Divadlo roku České republiky, Ceny Thálie či Cenu Ministerstva kultury. Co to pro vás znamená? Je to důkaz toho, že jste dělal svou práci dobře a divadlo posouval dopředu?

Určitě, ale je potřeba si uvědomit, že je to díky všem lidem, kteří v divadle pracují. Můžete se s každým pohádat, ale vždy jsem říkal, že se pohádáme, ale máme na to jen deset minut. To tak skutečně fungovalo. Někdy to bylo složité. Režisér Vladimír Morávek zkoušel a venku pracovali řemeslníci

na rekonstrukci budovy. Neustálé bušení kladiv a hluk vrtaček Vladimírovi vadily a byl z toho na nervy. Šel ven, každému dal stovku na guláš, ať přijdou za hodinu a půl, až zkouška skončí. Oni se sebrali a šli. Samozřejmě bylo důležité, abychom v divadle drželi pospolu, věděli, co má kdo dělat. To byla nakonec cesta k jeho úspěchu a posunu vpřed. Myslím si, že právě to rozhodlo o zmíněných oceněních, které jsme dostali.

Bez diváků by nebylo divadlo. Jaké je královéhradecké divadelní obecenstvo?

Za naší éry byli diváci úplně fantastičtí a neskuteční, představení byla stále vyprodaná. Velmi jsme si vážili, že k nám rádi chodí a divadlu rozumějí.

Po čtvrtstoletí jste v divadle skončil. Přispěly k tomu i zdravotní důvody. Ten odchod, pokud mám dobré informace, neprobíhal ale úplně důstojně. Jak na tu dobu s odstupem času vzpomínáte?

Bylo to na přelomu let 2014 a 2015, kdy jsem utrpěl mozkovou příhodu. Chtěl jsem sice odejít sám, ale tehdy však panovaly různé a velké tlaky na obsazení postu nového šéfa. Průběh mého odchodu v době mé zdravotní neschopnosti mi tenkrát i s odstupem času přišel mírně řečeno netický. Za pětadvacet roků intenzivní práce jsem dostal jenom kytku. Můj spolurekordman Igor Stránský, který vedl více než čtvrtstoletí Slovácké divadlo v Uherském Hradišti, skončil tak, že je

stále emeritním ředitelem, má v divadle, kterému se ještě částečně věnuje, svou kancelář. Tak to u mě bohužel tímto způsobem neproběhlo.

Co vám divadlo dalo a co naopak vzalo?

Nevzalo mně nic, protože jsem si ho vybral sám. Pokud se mohu v nějakém ohledu na někoho zlobit, tak jedině na sebe. Dalo mi především kontakt s lidmi, kteří odvádějí kvalitní práci, jichž si nesmírně vážím a jsem s nimi rád ve spojení. Divadelní prostředí v mé éře toto všechno naplňovalo vrchovatě.

Chodíte na představení do Klicperova divadla?

Ne, nechodím. Výjimkou byla oslava mých sedmdesátin.

Jste čerstvým laureátem prestižní ceny ministerstva kultury Artis Bohemiae Amicis. Za co vám byla udělena a jak ji vnímáte?

Je to cena za šíření dobrého jména české kultury. Vnímám to jako takové završení mé celoživotní práce pro divadlo a jsem samozřejmě rád, že jsem ji obdržel.

Před několika lety jste vydal knihu vzpomínek Letem světem a nejen za divadlem. Proč jste se k tomuto kroku rozhodl?

Protože se lidé často ptají na spoustu věcí, které se v minulosti odehrály. Proto jsme tuto knihu společně s divadelní dramaturgyní a publicistkou Lucí Němečkovou dali dohromady. Jsou v ní zahrnuty osobní vzpomínky a vyprávění nejen o divadle, ale také o zásadních setkáních, mém životě vůbec a rovněž velmi zajímavé, už historické fotografie, které to všechno ilustrují.

Pokud je mi známo, jste velkým příznivcem výtvarného umění a máte vlastní sbírku. Jak je rozsáhlá a čím se můžete pochlubit?

Doma jsou všechny volné stěny plné obrazů a grafik. Máme ale malý byt na Masarykově náměstí, takže se tam už nic nevejde. Mám díla od všech známých a proslulých výtvarníků, jako jsou Komárek, Kulhánek, Zoubek, prostě všech, kteří mi svým uměním dělali radost.

Máte nějaké oblíbené hradecké výtvarníky?

Kamarádil jsem se například z Vladimírem Renčínem. Mým velkým přítelem byl malíř Vladimír Komárek, za kterým jsem jezdil do ateliéru, a kamarádem byl rovněž malíř Milan Langer. Měl problémy

s alkoholem a byl trochu neřízená střela. Měl jsem třeba v divadle poradit, on tam vtrhnul, všechny seřval, na stole nechal zabalené výtvarné dílo a řekl: Tady máš ode mě dárek a můžeš pokračovat. Potom zase odešel. Měl jsem ho rád.

Když už jsme u výtvarného umění, divadlo provozovalo Galerii U Klíperů.

Ano. Konalo se zde zhruba osm až deset výstav ročně a z každé z nich divadlo získalo od umělců jedno dílo, ať už to byl obraz či grafika nebo dokonce i socha. Získali jsme tak díla od takových veličin jako byli už zmíněni Kulhánek, Zoubek a dalších legend.

V podloubí hradeckého Malého náměstí jste založil Galerii Václava Havla, kde právě sedíme. Co vás k tomu vedlo a kdy byla otevřena?

To je jednoduché, protože mám k výtvarnému umění velký vztah, a protože mám vztah k Václavu Havlovi. Hradec Králové by měl podle mě k jeho osobě přistoupit jinak než nyní. Chtěl jsem, aby se Malé náměstí přejmenovala na náměstí Václava Havla, aby měl třeba u Besedy sochu. To se však nestalo, proto jsem tuto galerii, která vznikla v roce 2015, pojmenoval po Havlovi. Je to klubový prostor, kde se setkává výtvarné umění s divadlem i muzikou.

Jaká je umělecká koncepce této galerie? Které umělce preferujete?

Se svým synem Tomášem vybíráme malíře kvalitní, kteří mají za sebou bohatou minulost, jsou to osobnosti s názorem, jež mohou oslovit veřejnost.

Na začátku jsme preferovali přesně ty umělce, které jsme dobře znali a potkávali se s nimi v divadle. Snažili jsme se jim dát ještě další prostor, i když je malý. Za všechny bych jmenoval třeba Tomáše Míru Záhořka. U něj sledujeme obdivuhodný vývoj a pořádáme spolu pravidelné autorské cykly.

Jste už v penzi. Čím se zabýváte ve volném čase?

Hlavně čtu, chodím na procházky, žena mě pověřuje nákupy, které zvládnu. Jsem trochu omezen tou zdravotní indispozicí, ale snažím se být pořád něčím užitečný.

Máte nějaký svůj plán, který byste chtěl realizovat?

Uvidíme, jaká bude budoucnost Klíperova divadla. Pokud tam bude někdo, s kým bych mohl nějak spolupracovat, docela rád bych tam zase někdy zavítal. Uvidíme, no. ■

LADISLAV ZEMAN

- narozen 23. listopadu 1949 ve Dvoře Králové nad Labem
- vystudoval Střední všeobecně vzdělávací školu J. K. Tyla
- absolvoval studia na FAMU a DAMU
- do někdejšího Divadla Vítězného února nastoupil v sezóně 1977/1978
- ředitelem Klíperova divadla se stal 1. června 1990
- tuto scénu dostal na špici českého divadelnictví a otevřel jí dveře do světa
- v roce 1994 založil proslulý festival Divadlo evropských regionů
- Klíperovo divadlo v době jeho šéfování získalo řadu prestižních ocenění, jako například Cen Thálie, Divadelních novin či Nadace Alfréda Radoka
- některé z nich obdržel i Ladislav Zeman, letos to byla cena ministerstva kultury Artis Bohemiae Amicus
- funkci ředitele divadla vykonával téměř pětadvacet let
- je ženatý a má dva syny
- žije v Hradci Králové

Chytrá aplikace hlídá spotřebu energií. Při poruše zasáhne

Každému se to někdy stalo. Nechal při odchodu puštěné spotřebiče nebo mu začal protékat záchod. V lepším případě přišel jen o pár korun, ve velkých objektech ale mohou být ztráty desetitisícové. Jen za rok 2018 vyplatily pojišťovny za vodovodní škody přes miliardu korun. Monitorovací systém NiXEnergy před zbytečným vyhazováním peněz brání. Majiteli objektu ukáže v aplikaci aktuální spotřebu energií a v případě havárie dokonce sám zasáhnout. Projekt firmy NiXE Development s. r. o. funguje už rok a půl, s rozvojem jí pomáhá také TECHNOLOGICKÉ CENTRUM Hradec Králové.

Voda, elektrina a brzy i plyn. Spotřebu těchto energií dokáže monitorovací systém NiXEnergy pohlídat. „Majitel má v mobilu aplikaci, která mu ukazuje aktuální spotřebu sledované energie a její vývoj v čase. Systém dokáže detekovat nestandardní či havarijní stavy a v případě nehody i zavítat vodu. Zároveň majitele či správce budovy o takovém stavu informuje pomocí notifikace či e-mailu,“ říká Jan Fikejz, který celý projekt rozjel.

„Zrovna jsem stavěl barák a chtěl jsem v něm mít zařízení, které by monitorovalo spotřebu energií. Na trhu ale nic, co by splňovalo moje požadavky, nebylo, a tak jsem si ho vymyslel,“ vrací se na začátek Fikejz. To bylo v létě 2018. Od té doby přibral další dva kolegy a společně posouvají aplikaci dál.

Ruku v ruce s bezpečností funkcí jde i úspora peněz. Podle České asociace pojišťoven více než po-

lovina domácností někdy řešila havárii vody. Pojišťovny na těchto škodách za rok 2018 vyplatily více než jednu miliardu korun. Takový protékající záchod může spolknout takřka čtyři tisíce měsíčně. Aplikace NiXEnergy pomáhá i se správným nastavením záloh na energii.

Systém poslouží dobře v bytě, ale především ve větších objektech. „Soustředíme se hlavně na budovy s velkou fluktuací lidí, kde je velká poruchovost koncových zařízení. Typicky to jsou úřady, firmy nebo školy,“ dává příklad Jan Fikejz, který kromě komerční sféry působí také na Univerzitě Pardubice.

„Vedle, řekneme, konvenčního přístupu detekce nestandardních stavů v současné chvíli již aktivně testujeme i využití strojového učení, které vyhodnocuje odchylky od naučeného „normálního“ stavu spotřeby daného objektu. Systém si v podstatě vytvoří rovnice pro všední dny i víkendy a pak uživateli řekne, že je něco jinak,“ představuje plány.

Součástí systému NiXEnergy je také záložní baterie, která ho udrží při životě ještě 24 hodin po odpojení od energie a díky ní je stále schopný uzavřít vodovodní ventil. I přes rozmanité funkce zabere instalace systému obvykle jen něco kolem hodiny a zároveň je možné ho kdykoliv odpojit.

Chytrý monitoring spotřeby funguje mimo jiné také v budově, kde sídlí TECHNOLOGICKÉ CENTRUM Hradec Králové, se kterým mladá firma spolupracuje. „My jsme vývojáři a některé věci jdou úplně mimo nás. Centrum nám hodně pomáhá s nastavením smluv, právními otázkami nebo kontakty v regionu,“ pochvaluje si Fikejz. ■

Papírovou zeď ničily přírodní živly, účastníci Listopadu to ale nevzdali

Dva týdny, které se v průběhu měsíce listopadu minulého roku odehrávaly v Hradci Králové, patřily aktivní vzpomínce na Sametovou revoluci v roce 1989. Akce s tím spojené zastřešila po celou dobu Filosofická fakulta Univerzity Hradec Králové. Ve spolupráci s Muzeem východních Čech byla 11. listopadu zahájena stavba symbolické papírové zdi na Ulrichově náměstí.

••• HYNĚK ŠNAJDAR, FOTO: PHOTO GALLERY, ARCHIV UHK; IRENA KAPUSTOVÁ

Tomuto velkému happeningu však neprálo počasí, zeď se totiž vlivem nepříznivých klimatických podmínek dvakrát zřítla. „Ve středu 13. listopadu lilo jako z konve, zeď se zhroutila a krabice byly nepoužitelné. Hradec však spojil své síly a už na druhý den ve čtvrtek stála zeď nová. Velký podíl na tom měli hlavně žáci a studenti, ale i ostatní Hradečáci,“ vzpomíná na těžko ovlivni-

telně potíže Irena Kapustová, didaktička dějepisu z Univerzity Hradec Králové.

Aby problémů nebylo dost, příroda se proti stavitelům zdi spikla ještě v pátek 15. listopadu. „Vichr roznese krabice po celém náměstí i okolí a začalo se znovu. Že by symbolika?! Nedáme se! A právě to jsme si se studenty řekli a oni, navzdory únavě, za to vzali znovu. Však proti roku 1989, kdy jsme „v tom jeli“ celé týdny, to nic nebylo,“ připomenula Kapustová.

V sobotu 16. listopadu Univerzita Hradec Králové přejmenovala prostor v kampusu s fontánou a lavičkami na náměstí Václava Havla, kam byl také uspořádán pochod se svíčkami. Na státní svátek v neděli 17. listopadu se uskutečnil happening na Ulrichově náměstí, dorazili pamětníci událostí před třiceti lety, konal se koncert kapely Bílé světlo a podobně.

Ve finále oslav se školní mládež zábavnou interaktivní formou seznámila s událostmi 17. listopadu roku 1989, zároveň žáci měli možnost alespoň na chvíli pocítit cenzuru, nesvobodu, případně euforii z pádu totalitního režimu. „Plánován byl jeden den, pro velký zájem jsme ale další dva přidali a v březnu letošního roku v rámci Pedagogických dnů pokračujeme,“ prozradila Kapustová.

Součástí velké vzpomínkové listopadové akce byly například ještě tři dny workshopů pro školy z Hradce Králové a okolí, respektive úniková hra Listopad 1989, při které účastníci plnili úkoly, hledali části mapy, řešili šifry, získávali kódy k číselným zámkům... Nezapomnělo se při tom ani na Palachův týden či Spartakiádu, v tvůrčí dílně se vyráběly vlajčky, mávátka – trikolóry a transparenty. Vše bylo zakončeno průvodem, skandováním hesel a zvoněním klíči. V posledním dnu se na scéně objevili studenti v džínových bundách z 80. let ozdobených trikolórou, dobovým oblečením, uniformách VB nebo dokonce jedné vojenské. ■

Respektujeme, že život i smrt má svoji cestu

Důstojný odchod umírajícího člověka. To je hlavní cíl domácí hospicové péče, kterou od 16. dubna 2013 zajišťuje Oblastní charita Hradec Králové. Podle zkušené zdravotní sestry Anny Michlové, která se na této službě aktivně podílí, je tato péče o nevléčitelně nemocného zajišťována vždy individuálně podle přání pacienta a jeho rodiny.

☛ HYNEK ŠNAJDAR, FOTO: ARCHIV OBLASTNÍ CHARITY HRADEC KRÁLOVÉ

„Naší prioritou je zachování autonomie našich pacientů, aby nejen odborná péče, ale také lidský přístup dodržoval jejich přání a přesvědčení do poslední chvíle. Hlavním posláním je co nejvyšší kvalita života v nevléčitelném onemocnění, mírnění všech symptomů, podpora pacienta i jeho blízkých. Snažíme se o aktivní a komplexní přístup, řešení bio-psycho-socio-spirituálních potřeb v rámci celého týmu,“ vysvětlila.

Její slova potvrzuje i Vojtěch Šustek, ředitel Oblastní charity, který upozornil, že domácí hospicová péče zajišťuje spíše medicínskou část, ale v provozu je také poradna opřená o sociální potřeby. „V poradně máme dvě sociální pracovnice a psycholožku,“ řekl. Domácí hospicová péče v Hradci Králové je tvořena týmem, který funguje ve čtyřadvacetihodinovém režimu sedm dní v týdnu. „Naše pacienty pravidelně navštěvují zdravotní sestry, sociální pracovnice, lékaři jsou pohotovostně po celý den na telefonu. Dále mají pacienti a jejich blízcí možnost využít návštěvu psychologa či duchovního. Také pomůžeme zprostředkovat vypůjčení pomůcek či objednaní pečovatelských služeb,“ vysvětlila Michlová.

Zdravotní sestry, které stav pacientů konzultují s lékařem, musí podle ní pokrýt nepřetržitý pohotovostní provoz. Většinu pacientů navštěvují minimálně jednou denně, délka návštěvy se odvíjí

od lékařských ordinací, aktuálního zdravotního stavu a potřeb pacienta a rodiny. Rodiny hojně využívají možností telefonických konzultací se zdravotní sestrou v kteroukoli denní i noční dobu. Běžná návštěva začíná rozhovorem, fyzikálním vyšetřením, zmapováním posledních dvaceti čtyř hodin s ověřením, zda jsou nastavené postupy dostačující, případnou konzultací s lékařem. „Většina návštěv končí rozhovorem o dalším vývoji a postupech, jak s pacientem i rodinou a vyjádřením podpory,“ uvádí sestra.

Právě komunikace tvoří většinu práce sester, která přispívá k rozklíčování problémů, potřeb a přání pacientů i členů rodiny. „Naším úkolem je podpora všech a doprovodit ideálně ke stejnému cíli či nalezení nejschůdnějších cest pro všechny členy. Také uklidnění a vytvoření pocitu, že v tak těžkém životním období nejsou sami,“ přibližuje Michlová. Nemocní mají samozřejmě různá přání. „Většinou chtějí být bez bolesti, obtíží, v čistotě a klidu ve své posteli. Někdy stačí dostat se „jen“ domů, vidět naposledy chalupu či vnuče. Někdy už se hlavně nevracet do nemocnice, každý to má jinak,“ prozradila. Ředitel Šustek v této souvislosti připomenul, že sestra musí být také trochu psycholog. „Vyslechne pacienta a snaží se mu poradit. Není to jenom o tom, že nasadí medikamenty utiňující bolest. Sestra se svým způsobem stává součástí rodiny.“

Filozofií hospicové péče mimo jiné je, že každý člověk žije svůj jedinečný život i své odcházení. „Ctíme jedinečnost každého. Respektujeme, že život i smrt má svoji cestu a snažíme se cítit co nejpřirozenější průběh. Právě na této cestě odcházení pomáháme rodině se zorientovat a podpořit ji,“ potvrdila zkušená sestra, která poznamenala, že při péči jsou plně podporovány a respektovány i případné spirituální potřeby pacienta.

Domácí hospicová péče doprovodí při odcházení ze života přibližně 100 pacientů ročně. Přibývá těch, kteří se včasným paliativním přístupem stabilizují a jsou předáni do péče praktického lékaře. Počet pacientů se však velmi rychle mění. Snahou při tom je, aby na jednu sestru v ranním provozu nebylo více než pět pacientů. Jedině tak je možné věnovat se všem, co nejvíce individuálně. Návštěvy sester probíhají většinou denně, minimálně jedenkrát ráno, dále podle ordinací a potřeb pacientů i rodin. Aby se pacient mohl stát součástí

domácí hospicové péče musí mít ukončenou aktivní léčbu, souhlasit s touto péčí a musí být zajištěna celodenní přítomnost nějaké pečující osoby. Při splnění těchto podmínek pacient, rodina či zdravotnické zařízení kontaktují oblastní charitu, zmapují se podmínky péče, sepiše smlouva a sociální pracovnice pomohou zajistit vhodné kompenzační pomůcky, finanční podporu a další náležitosti podle potřeb rodiny.

A jak službu domácí hospicové péče vnímá veřejnost? Sestra Michlová se domnívá, že dokud člověk tuto péči nepotřebuje, tak se o existenci a fungování služby moc nezajímá. „Zároveň je ale také hodně podporovatelů myšlenky jak domácí, tak lůžkové hospicové péče. Povědomí v laické a odborné veřejnosti je, i zájem o službu je trvalý,“ sdělila a upozornila, že hospicová péče není stále dostatečně financována, i když se mnohé výrazně zlepšilo. Dlouhodobým problémem je také nedostatek zdravotních sester.

Z umírajícími lidmi se Michlová setkává každý den. Pro veřejnost je však téma umírání stále ještě trochu tabu, i když díky informovanosti dochází v této oblasti ke zlepšení. „Smrt je pořád vnímána jako něco abstraktního, co se nás netýká, o čem se nemluví či je naopak hodně zromantizovaná z filmů,“ domnívá se sestra, která se poprvé se smrtí setkala v nemocnici a podruhé už v rámci domácí hospicové péče, kde člověk odejde v klidu, důstojně, bez povyku, obklopen svými blízkými, hezky oblečený a rodina se může rozloučit a zapálit svíčku. „A to je to, co je smyslem naší péče,“ dodává.

Zásadní a důležitou novinkou, která má zajistit důstojný odchod člověka, je připravovaná stavba kamenného hospice ve Stěžeřátech. Jak uvedl ředitel Šustek, byla již zpracována tak zvaná objemová studie, která měla zjistit, jak velké prostory budou pro stavbu potřeba. „Hospic by měl být komplexním zařízením paliativní léčby o kapacitě šestnáct až dvacet lůžek, nebude v něm chybět ordinace lékaře, bude vytvořeno také zázemí pro terénní hospicovou péči,“ vypočítal ředitel. V současné době probíhá projektová příprava, což bude trvat asi dva roky. „Se stavbou za zhruba 90 milionů korun by se mělo začít nejdříve v roce 2022 a po dvou letech by mohl být hospic otevřen. Bude to důstojné místo k vyprovázání člověka,“ doplnil Šustek. ■

Nemá smysl sedět doma a litovat se

Od střední školy má velké problémy s páteří. Absolvovala už šest náročných operací, sáhla si na dno a málem skončila na vozíku. Veronika Pešková má hodně pádných důvodů, proč v Hradci Králové v červnu minulého roku založila spolek vozíčkářů Přesedni si. V těchto aktivitách je jí nápomocný manžel Tomáš Pešek, který je po úrazu na vozíku, a chystá se na paralympiádu ve sportovní střelbě v japonském Tokiu. „Jedním z hlavních cílů je, abychom ve městě pro náš spolek sehnali nějaké zázemí, kde se vozíčkáři mohou scházet,“ uvedla.

☛ HYNEK ŠNAJDAR, FOTO: ONDŘEJ LITTERA

Váš spolek vzniknul teprve před nedávnem, v červnu minulého roku. Co vedlo k jeho založení?

K založení našeho spolku vedlo více důvodů. Jedním z nich je ten, že manžel je vozíčkář, dalším, že mám dlouhá léta nemocnou páteř a jsem v plném invalidním důchodu. Přestože je to lepší než v minulosti, jde nám také o odstranění bariér ve městě, kterých je stále dost a vozíčkářům stěžují život. Zdraví lidé si moc nedovedou představit, jak bariéry a překážky omezují pohyb hendikepovaných. Proto jsem si řekla, že to, jak se říká, chytím za pačesy a spolek na podporu hendikepovaných založím.

Mohla byste blíže vysvětlit jeho název Přesedni si?

O smyslu a založení spolku jsem přemýšlela zhruba rok a půl. Když už se jeho vznik začal rýsovat,

intenzivně jsem přemýšlela nad názvem. Chtěla jsem, aby to bylo pro vozíčkáře nějak typické, aby to nebylo prvoplánové, ale originální. Podstatou názvu Přesedni si se nakonec stalo to, že člověk, kterému se něco stane a skončí na vozíku, musí z předchozího života přesednout do jiného, život se mu úplně obrátí a musí se s tím nějak vyrovnat. Radila jsem se o názvu s rodinou i manželem a všem se líbil.

Jedním z vašich členů je právě váš manžel Tomáš Pešek, velmi úspěšný reprezentant České republiky ve sportovní střelbě hendikepovaných. Co říkal na vaši myšlenku založit spolek?

Manžel to označil za super nápad s tím, že mě bude ve všem podporovat. Letos ale jede na paralympiádu do Tokia, tak jsme se dohodli, že ho do té doby nebudu nijak zatěžovat, aby se mohl soustředit na vrcholný závod, který může být také pouze jednou

za život. Mezitím dám dohromady celý spolek. Až skončí olympiáda, manžel se pak bude aktivně podílet na jeho chodu.

Můžete prozradit, co se vašemu muži přihodilo a jak se s tím pak vyrovnával?

Vyboural se na motorce. On má docela flegmatickou povahu, takže si myslím, že se s tím vyrovnával docela dobře a bere to hodně s nadhledem. V té době jsme se ještě neznali a seznámili jsme se až rok po jeho úrazu v rehabilitačním léčebném ústavu v Luži – Košumberku, kde jsem také byla, protože už mám za sebou šest operací páteře.

Co jsou hlavní cíle spolku Přesedni si?

Mým cílem je, aby vozíčkáři v Hradci Králové měli nějaké zázemí, kde se spolu mohou scházet. To považuji za důležité. I když třeba mají rodinu, mezi sebou jsou ale na jedné lodi, mohou si vzájemně radit, podporovat se, povzbuzovat a motivovat. Ráda bych rovněž našla prostředky na různé pomůcky, třeba například na handbike, který není zrovna levnou záležitostí. Proto bude nutné sehnat co nejvíce sponzorů. Pro vozíčkáře máme už k dispozici fyzioterapeuta a psychologa, to také považuji za prospěšné. Chceme pomáhat i vozíčkářům, kteří mají rodinu a musejí se starat o děti, což pro ně není zrovna jednoduché.

Myšlenkami spolku jsou mimo jiné poznání nových lidí, scházení se, pokořování nových výzev... Jaké výzvy chcete pokořit?

Samozřejmě založení spolku je velká výzva. Chci, aby fungoval, abych našla finanční prostředky na získání zmíněného bezbariérového prostoru. Ráda bych vozíčkáře začlenila do sportovního života, myslím si, že by to byla podnětná cesta. Můj manžel je dobrý příklad, který stojí za to následovat. Je to velká motivace, protože můj muž začal cestovat, i když tomu předtím nevěřil, že to dokáže. Jako sportovní střelec byl například v Dubai, nedávno se vrátil z Austrálie, chystá se do Tokia.

Loni v říjnu měl váš spolek program v hradeckém Auparku. Co se tam odehrávalo?

Byla to naše první akce a konala se v přízemí Auparku. Soustředili jsme se hlavně na to, abychom se představili veřejnosti, aby věděla, že působíme v Hradci Králové. Hodně nám v tom pomohli oslovení významní sportovci, kteří se akce osobně zúčastnili. Byli velmi vstřícní a ochotní, za což jim patří velké díky. To patří také hradecké kapele Mr.

MOSS, která při této události hrála. Bylo to úžasné. Rozdávali jsme kontakty s odkazem na náš web, kdyby nám někdo chtěl pomoci, abychom to mohli rozjet naplno. S touto první akcí mi hodně pomáhal můj tatka, který je rovněž členem spolku. Myslím, že tato veřejná prezentace, před kterou jsem byla hodně nervózní, splnila svůj účel. Ozval se nám například jeden vozíčkář, který měl zájem vstoupit do našeho spolku. V současné době máme devět členů - vozíčkářů. Za pozornost stojí i podpora několika tisíc lidí na Facebooku. Jsem spokojená a zároveň hodně překvapená.

Chcete při vašich aktivitách ostatním hendikepovaným lidem naznačit, aby se nevzdávali?

To určitě. Sama jsem si v životě sáhla už několikrát na dno a několikrát mně prolétlo hlavou, že na to nemám, že to vzdám. To zřejmě prolétne hlavou každému, komu hendikep najednou zcela změnil život, musel se vzdát některých, i dopředu naplánovaných věcí. Podpora hendikepovaných a vědomí, aby se člověk nevzdával, je určitě důležitá. Z vlastní zkušenosti ale vím, že na to každý hendikepovaný musí nakonec přijít sám.

Pomáhá, když je postižený člověk založením bojovník a optimista?

Hodně lidí mi při mých zdravotních obtížích říkalo, že by to nezvládli. Když mě ty problémy potkaly, tak jsem si to říkala taky. Pak se to ale změnilo a našla jsem v sobě sílu, abych na sobě začala postupně pracovat. Samozřejmě optimismus a vůle pomáhají. Nemá smysl sedět doma a litovat se.

Mohou si i vozíčkáři plnit své sny?

Zcela jistě. Znam dokonce takové lidi, kteří říkají, že jejich život s hendikepem je paradoxně lepší, než byl před ním. Každý má nějaké sny a většina z nich se může splnit, a to i hendikepovaným. Stačí chtít a jít za nimi.

Jaké to je, když se dosud zdravý člověk vlivem třeba nějakého úrazu octne na vozíku? Co v tu chvíli potřebuje nejvíce?

Samozřejmě potřebuje hlavně podporu rodiny. Problémem je, že není připravená na to, jak hendikepovanému pomoci, jak se o něj starat a podobně. Je to pro všechny náročné, ale rodina musí tuto situaci ustát. Hodně lidí totiž neví, jak se k vozíčkáři chovat, co potřebuje, prostě nemají s tím žádnou zkušenost. I když lidé s hendikepem a nejen oni, občas zápolí s depresí či úzkostí, není na místě je

litovat a projevovat falešný soucit. To nikomu nepomůže, spíše ublíží.

Jak se může vozíčkář vrátit zpět do běžného života?

Když jsme se s manželem potkali v tom rehabilitačním léčebném ústavu v Luži – Košumberku, byl rok po úrazu a moc nekomunikoval. Ještě jsem netušila, že spolu budeme jednou chodit a pak se vezmeme. Dali jsme se do řeči a vyzvala jsem ho, že musíme něco podniknout. Začali jsme jezdit na výlety v upraveném autě, vyrazili do kina, objeli jsme kolem Luže různé památky. Když jsme spolu začali žít, vyrazili jsme letadlem na dovolenou. Byli jsme i autem v Chorvatsku. Potom se manžel začal úspěšně věnovat sportovní střelbě. To byla ta cesta k běžnému životu. Vozíčkář by měl všechno zkusit, znát limity svého těla a sebrat odvahu.

Uvažujete ve svých aktivitách i o osobní asistenci?

O tom také dost přemýšlím, ale momentálně na to nemáme dostatek finančních prostředků. Je to ale určitě do budoucna jedna z možných aktivit našeho spolku.

Před rokem 1989 byli hendikepovaní spíše schovávaní před zraky veřejnosti. Jak se to za těch třicet let změnilo a jaká je podle vás současná situace vozíčkářů v zemi?

Ano, před rokem 1989 vozíčkáři nebyli moc vidět, byli schovávaní a bylo zřejmé, že se za ně společnost stydí. To bylo skutečně šílené, ale bohužel tomu tak v té době bylo. V té současné je řada nadací a spolků, které se snaží ukázat, že jsou tady hendikepovaní lidé, jež od nás potřebují pomoc, jinak by nemohli fungovat. Ještě to má ale rezervy, není to úplně tak, jak by to mohlo být. Myslím si, že by se do těchto aktivit měl více zapojit stát.

Domníváte se, že je ještě v dnešní době pohlízeno na lidi s hendikepem jako na něco nepatřičného?

Přijde mi to tak. Hodně mi vadí, když zdraví lidé nevhodně komentují mentálně postižené lidi a v podstatě se jim vysmívají. Bohužel taková lidé jsou mezi námi. Nikdy si nesáhli na dno, nevědí, jaké to je, nic takového je nepotkalo. Neuvědomují a ani si to nepřipouštějí, že by se jim mohlo snadno stát něco podobného, nebo někomu z rodiny. Byla bych ráda, kdyby solidarita s hendikepovanými byla větší.

I když je situace lepší, přesto musí vozíčkář v ulicích a ve vstupech do různých institucí překonávat

rozmanité překážky. Jaká je v tomto ohledu situace v Hradci Králové?

Rozčiluje mě, že ve městě je stále málo parkovacích míst pro hendikepované a když už jsou, tak je klidně někdo obsadí a vůbec si neuvědomuje, že tomu postiženému svou nezodpovědností způsobuje vážné problémy. Samozřejmě i některé restaurace či instituce nejsou na vozíčkáře příliš připravené. To ani nemluvím o mnohdy neoprávněných a rozbitých komunikacích, které vozíčkářům rovněž ztěžují pohyb. Chybí také nájezdy, často i na chodníky. Vozíčkář by chtěl být soběstačný a nezávislý na ostatních, ty překážky a bariéry to však neumožňuje. Nechci to ale vidět tak pesimisticky, určitě se ta situace postupně mění k lepšímu.

Jaké připravujete budoucí aktivity?

Kontaktovali nás opět zástupci Auparku s tím, že se jim naše říjnová akce líbila a že by chtěli, kdyby se něco podobného uskutečnilo i v letošním roce. Až se kluci vrátí z olympiády a pokud nás budou chtít podpořit sportovci, kteří už na naší akci byli, rádi bychom uspořádali takový olympijský den. Mám také letos na jaře v plánu vyrazit s vozíčkáři na víkend do hor do jednoho bezbariérového penzionu. Chceme rovněž nafotit společný kalendář na rok 2020 se sportovci, kteří nás podporují. Ten se budeme snažit vydražit, abychom si vydělali na spolkovou činnost. Samozřejmě úplně nejdůležitější je sehnat už zmíněné vhodné bezbariérové prostory pro naše aktivity.

Počítáte tedy s nějakou pomocí z vnějšku?

Ano, budeme se muset obracet na sponzory. ■

VERONIKA PEŠKOVÁ

- narozena 3. května 1984 v Hradci Králové
- studovala Střední odbornou školu oděvní v Třebechovicích pod Orebem
- od střední školy je kvůli problémům s páteří v plném invalidním důchodu
- založila spolek vozíčkářů Přesedni si (www.presedni.cz)
- s manželem Tomášem Peškem, reprezentantem ve sportovní střelbě hendikepovaných, má jednoho, tří a půl letého syna
- žije v Blešně u Hradce Králové

Přijmeme kolegu lékaře

Na dětskou léčebnu přijmeme lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru RFM, pediatrie, ortopedie či neurologie. Pro léčebnu dospělých se specializovanou způsobilostí v oboru RFM, neurologie nebo ortopedie.

Náborový příspěvek ve výši až 180.000 Kč.

Poskytneme služební byt, týden dovolené navíc, další vzdělávání hrazené zaměstnavatelem, zaměstnanecké stravování a jiné, mzda dohodou.

Pro více informací kontaktujte personální oddělení:

✉ sona.micankova@janskelazne.com, nela.ourednikova@janskelazne.com

☎ 739 421 992, 770 138 678 🏠 www.janskelazne.com

PF 2020

vitesco
TECHNOLOGIES

„Se starým rokem jako bychom zavřeli knihu
a s novým rokem jako bychom brali čistý
arch papíru a tužku do ruky.“

Spoustu příjemných řádků přeje všem svým
zaměstnancům a jejich blízkým
vedení společnosti Vitesco Technologies Trutnov.

Děkujeme za vaši důvěru a dobrou spolupráci.
I v roce 2020 vás budeme potřebovat.